

'Tragedie' van Toneelgroep Amsterdam biedt geen leuke avond en is daarom heel goed

Onverschilligheid leidt tot de ondergang

Voorstelling: Tragedie door Toneelgroep Amsterdam. Tekst en regie: Gerardjan Rijnders. Gezien: 18/3 Compagnietheater, Amsterdam. T/m14/4 aldaar. www.toneelgroepamsterdam.nl; 020-5205320.

DOOR KESTER FRERIKS

Het zal ongewild zijn, maar regisseur Gerardjan Rijnders bedient met zijn toneelstuk *Tragedie* de actualiteit van het Nederlandse theater op zijn wenken. Met dalende toeschouwersaantallen en een publiek dat zich afwendt van 'moeilijke' voorstellingen bevindt het toneel zich in een lastige situatie. Met *Tragedie* heeft Rijnders bij Toneelgroep Amsterdam een ontogankelijke en zeer complexe voorstelling gemaakt. Voor de kleine zaal. Niet de schouwburg.

Aanvankelijk bevindt alles zich in rust. Een reusachtig bassin is gevuld met spiegeland, zwart water. Een video toont kalmerende beelden. In een ondergrondse ruimte bevinden zich vijf acteurs, buitenzinnig uitgedost. Jacob Derwig draagt een slungeljongensachtige broek. Kitty Courbois, in felgroen mantelpakje, is angst-aanwendend oud geschminkt. Fred Goessens toont een ballonronde, blote buik en draagt een gouden kroon van papier. Dit vijftal vormt het koor dat zich van de wereld heeft afgewend.

Wie nooit een Griekse tragedie zag, zal nauwelijks raad weten met deze rollen. Voorkennis is vereist. De teksten over onverschilligheid zijn razend scherp. De koorleden hebben de wereld allang kapot zien gaan en besloten niet in te grijpen want – oh paradox – juist hierdoor ontstaat ellende. Kortom, dit is de klassieke tragedie: het koor dat de handeling commentariseert, maar nooit ingrijpt.

Dan explodeert de boel. Rondrennende, grauwwaard geklede acteurs, onder wie Fedja van Huêt, Marieke Heebink en Gunilla Verbeke, vertolken de wanhopige hoofdrollen. Zij schreeuwen het koor toe dat ze iets aan de wereld moeten doen. Het koor sist en jout hen uit. Fontein schiet uit het bassin omhoog. De video toont brandhaarden en verschrikkingen. Uit de toneelhemel valt een container zwerfvuil van de

In 'Tragedie' valt een container zwerfvuil van de consumptiemaatschappij naar beneden

consumptiemaatschappij naar beneden: colabekers, lege flessen, papierwikkels. In een oogwenk is alles vervuild.

Uit deze patstelling is geen oplossing mogelijk. De protagonisten liggen voor dood. Marieke

Heebink is in deze rol een overdadig jankende speelster. Als het personage Rosa heet ze 'gek' te zijn. Helaas wil ze te veel, maakt Rosa pathetisch en daardoor ongeloofwaardig. Ze is de wraakgodin uit de *Oresteia*, ze is Cassandra en Op-

helia tegelijk. Fedja van Huêt is de enige protagonist die het koor op overtuigende wijze argumenten voorlegt om wél in te grijpen. Jacob Derwig is daartoe bereid, en dat beeldt hij prachtig uit met spel van innerlijke verdeeldheid.

Na de zondvloed van water en vuil is *Tragedie* plots afgelopen. Vijf kwartier heftig theater met als conclusie: onverschilligheid leidt tot de ondergang. Hiermee heeft Rijnders een maatschappelijk probleem te pakken dat hij brengt in

agressieve vorm. Geen lichtvoetige avond vermaak. De koorleden brengen hun dilemma's in bizarre spelstijl. Het mooie is dat hun onverschilligheid als dramatische troef werkt. Dit is goed en 'moeilijk' toneel. Ga kijken.